

Paulus in Efeze (1)

Over de doop met de Heilige Geest

door: Peter Cuijpers

Handelingen 19:1-7

Na de introductie van Apollos (Hand. 18:24-28), neemt Lucas de draad weer op met de geschiedenis van Paulus. Terwijl Apollos in Korinte aan het werk is, trekt Paulus door de hoger gelegen streken en komt hij in Efeze aan. Hier vindt hij enige discipelen (Hand. 19:1). Met ‘discipelen’ worden in Handelingen meestal volgelingen van de Heer Jezus aangeduid, dus christenen (zie o.a. Hand. 6:1; 11:26; 19:9). Paulus ‘vond’ enige discipelen. Dit betekent dat hij op zoek is gegaan naar discipelen van de Heer. Het is een goede zaak in onze omgeving op zoek te gaan naar medegelovigen. Begin je ergens een nieuwe studie of baan, ga je dan meteen oriënteren of er gelovigen in de buurt zijn. Juist in zijn brief aan de Efeziërs spreekt Paulus over de liefde tot alle heiligen (Ef. 1:15), en over onze verbondenheid met elkaar als het lichaam waarvan de Heer Jezus het Hoofd is (Ef. 1:22-23; 4:15-16; 5:23). Gelovigen hebben elkaar nodig, want wij zijn leden van elkaar (Ef. 4:25; 1 Kor. 12:1-27).

Hebt u wel de Heilige Geest ontvangen toen u tot geloof kwam? Een opmerkelijke vraag! Er was een manco bij deze discipelen, en daar was Paulus heel snel achtergekomen. Gelovigen moeten zich niet binnen de muren van hun eigen kerk/gemeente terugtrekken, maar elkaar opzoeken – we kunnen veel van elkaar leren. Als we met elkaar in gesprek gaan, blijkt al snel hoe we over bepaalde zaken denken. Vragen kunnen hierbij verhelderend werken! Hier stelde Paulus een vraag over de Heilige Geest. Een belangrijke vraag, want iemand kan menen de Heer Jezus toe te behoren, maar als hij de Heilige Geest niet ontvangen heeft, als Gods Geest niet in hem ‘woont’, behoort hij Christus niet toe (Rom. 8:9). Deze discipelen waren eerlijk en schaamden zich niet voor hun onwetendheid: “Wij hebben zelfs niet gehoord of de Heilige Geest er is” (vs. 2). Soms moeten we wel eens doorvragen om tot de kern door te dringen – en dit deed Paulus hier dan ook: Waartoe bent u dan gedoopt? En zij zeiden: tot de doop van Johannes (vs. 3). Paulus wist genoeg, nu kon hij hun het ‘volle’ evangelie verkondigen. Hij begon waar zij waren geëindigd: de doop van Johannes (vs. 4). Bij de doop van Johannes hebben we al kort stilgestaan¹.

Deze mannen waren niet verder gekomen dan de doop van de bekering, die Johannes had gepredikt, en het geloof in de Messias. Ze waren niet op de hoogte van het feit dat de Heer Jezus, de Messias, inmiddels was gestorven en opgestaan. Maar het verzoeningswerk op Golgota was volbracht. Christus bevond Zich niet meer op aarde, Hij was naar de hemel opgevaren. De doop met de Heilige Geest, die Johannes de Doper had aangekondigd, had reeds plaatsgevonden (Hand. 2). Petrus maakt duidelijk dat dit een gevolg was van de verhoging van de Heer Jezus: “Nu Hij dan door de rechterhand van God is verhoogd en de belofte van de Heilige Geest heeft ontvangen van de Vader, heeft Hij dit uitgestort wat u én ziet én hoort” (Hand. 2:33, vgl. Joh. 7:39). Na het ‘volle’ evangelie te hebben gehoord, werden deze twaalf mannen gedoopt tot de naam van de Heer Jezus (vs. 5). Dit is de christelijke doop.

De doop met de Heilige Geest

Nadat Paulus hun de handen oplegde, kwam de Heilige Geest op hen, en zij spraken in talen en profeteerden (vs. 6). In sommige kringen is dit wat men verstaat onder de doop met de Heilige Geest. Zonder deze doop ontvangt men ook niet de gaven van de Geest, in dit geval het spreken in talen en profeteren. In deze kringen is het spreken in talen (tongen) hét bewijs dat men met de Heilige Geest is gedoopt. Ik citeer: “Sommige gaven van de Geest, zoals het genezen van zieken, onderscheiden van geesten en profetieën in hun eenvoudigste vormen, kunnen in zekere mate ons eigendom worden vóórdat de ‘volle doop’ heeft plaatsgehad. Andere gaven echter, zoals het spreken in tongen en de vertolking ervan, de meer diepgaande vormen van profetieën, onderscheiding van geesten etc. kunnen geen eigendom worden vóór de ‘volle doop’ heeft plaatsgevonden” (Gordon Lindsay).

Wie niet in tongen spreekt, zou dus niet zijn gedoopt met de Heilige Geest (de ‘volle doop’ heeft niet plaatsgevonden). Zo iemand wordt dan ook niet voor ‘vol’ aangezien. De gebeurtenis waarop hier wordt gedoeld, is echter uniek. De doop met de Heilige Geest is een éénmalige gebeurtenis die op de Pinksterdag heeft plaatsgevonden, in Handelingen 2.

¹ [Paulus' derde zendingsreis: Apollos in Efeze](#)

De uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag

De Heilige Geest is uitgestort, en dit hoeft niet meer herhaald te worden. Lieder en gebeden om een nieuwe uitstorting van de Heilige Geest zijn dan ook onbijbels. De doop met de Heilige Geest heeft te maken met het ontstaan van de Gemeente – het lichaam van Christus (vgl. 1 Kor. 12:12-13). De afzonderlijke gelovigen zijn op de Pinksterdag tot één lichaam gedoopt. Iemand die het evangelie van zijn behoudenis hoort en gelooft, wordt onmiddellijk verzegeld met de Heilige Geest (Ef. 1:13). Hij wordt toegevoegd aan het lichaam, waarvan Christus het Hoofd is.

Alle Bijbelgedeelten die spreken over de doop met de Heilige Geest wijzen vooruit op, of zien terug naar de uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag (Hand. 2). Niets wijst in de Schrift op een tweede zegen, Geestesdoop, volle doop etc., nadat wij tot geloof gekomen zijn. De verwarring ontstaat doordat men het verschil niet ziet tussen de doop met de Heilige Geest, en *het vervuld worden* met de Heilige Geest. Dit zijn twee verschillende zaken. We worden in de Bijbel niet opgeroepen om ons uit te strekken naar de doop met de Heilige Geest, en wel om de simpele reden dat deze doop zich reeds voltrokken heeft bij onze wedergeboorte. Maar we worden opgeroepen om ‘vervuld’ te worden met de Heilige Geest (Ef. 5:18). Dit is wél een terugkerende gebeurtenis, waarnaar we ons telkens opnieuw mogen uitstrekken.

Waarom ontvingen zij pas de Heilige Geest na de handoplegging van Paulus? Naast Handelingen 8:17 is Handelingen 19:6 één van de Schriftgedeelten die volgens sommigen aantonen dat handoplegging en de doop met de Geest vaak samengaan. Wat zich hier afspeelde, waren uitzonderingsgevallen. Het waren unieke en op zichzelf staande gebeurtenissen. De Samaritanen waren aartsvijanden van de Joden (zie o.a. Joh. 4:9 en Luc. 9:51-56). De *apostelen* Petrus en Johannes moesten komen om hun de handen op te leggen. Dit betekent eenvoudig dat zij zich één maakten met deze Samaritanen. Dit heeft niets met de een of andere magische macht te maken (Hand. 8:18).

Zij maakten op deze manier duidelijk dat de Gemeente één is. Het lichaam van Christus kan niet gedeeld zijn. Er kan geen Joodse en een aparte Samaritaanse gemeente zijn, die met elkaar niets te maken hebben. Er is slechts één lichaam (Ef. 2:16; 4:4). Ditzelfde principe vinden we in Handelingen 10, waar Petrus moest komen om Cornelius en de zijnen (de volken) het evangelie te verkondigen. Nadat zij het evangelie hadden gehoord en geloofd, ontvingen zij – zonder handoplegging en zonder eerst gedoopt te zijn – de Heilige Geest en begonnen in talen te spreken. Dit was voor de Joden het bewijs dat de Heilige Geest óók op de volken was uitgestort (Hand. 10:45; 11:18).

In Handelingen 19 ontvangen de twaalf Joodse mannen de Heilige Geest, nadat ze gedoopt waren tot de naam van de Heer Jezus en Paulus hun de handen had opgelegd. Het ‘eenheidsprincipe’ was hier niet van toepassing. Inmiddels was al duidelijk gemaakt dat er één lichaam, één Gemeente is, bestaande uit Joden, Samaritanen en heidenen. Paulus was de apostel van de volken – aan hem was het evangelie van de onbesnedenen toevertrouwd, zoals aan Petrus dat van de besnedenen (Gal. 2:7). Paulus’ apostelschap lag voortdurend onder vuur. Het waren vooral de judaïsten uit Jeruzalem die hem overal zwart maakten en hem een pseudo-apostel noemden. Hier in het heidense Efeze moest aan Jood en heiden duidelijk worden gemaakt dat Paulus wel dégelijk tot de uitverkoren apostelen behoorde. De handoplegging van Paulus bevestigde *zijn apostelschap* onder de volken.

Om over na te denken

Handelingen 8 en 19 worden soms aangehaald om te bewijzen dat handoplegging moet plaatsvinden, om met de Heilige Geest gedoopt te kunnen worden. Als dat juist is, waarom kon Filippus de Samaritanen dan niet zelf de handen opleggen – hij was immers ‘vol van de Geest’ (Hand. 6:3,5)? Alléén de *apostelen* hadden echter deze ‘macht’, deze bevoegdheid. En met al het geld van de wereld kon (en kan) deze gave van God niet gekocht worden (Hand. 8:18-23). Johannes, Petrus en Paulus kunnen niet meer erbij geroepen worden om mensen de handen op te leggen om hen te dopen met de Geest. Toch beweren velen deze ‘gave’ te hebben ontvangen. Van wie? Hoe komen zij aan deze gave, aan deze bevoegdheid? Waar lezen we in de Bijbel dat iemand buiten de apostelen deze gave van God had ontvangen, en waar staat dat de apostelen deze ‘macht’ aan anderen hebben overgedragen?

Deze twaalf Joodse mannen werden ‘discipelen’ [van Johannes] genoemd (vs. 1). Maar men mag zich pas een discipel van de Heer Jezus noemen, als men tot *Zijn* naam gedoopt is (vgl. Matt. 28:19); en dat was nog niet gebeurd! Toch werden ze al vóórdát ze tot de naam van de Heer Jezus waren gedoopt ‘discipelen’ genoemd. Wat kunnen we hieruit leren? Ze hadden wel gehoor gegeven aan de oproep van Johannes om te geloven in Hem die na hem kwam, maar waren op een bepaald punt blijven steken.

Oude Sporen 2008